

ΕΚ ΤΟΥ ΑΡΧΕΙΟΥ ΛΕΒΙΔΗ ΔΩΡΙΣΜΕΝΟΥ ΑΠΟ ΤΟΝ ΙΔΙΟ
ΣΤΟΝ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟ ΣΥΛΛΟΓΟ «ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ»

Νικολάου Δ. Λεβίδου Βιογραφικαὶ Σημειώσεις καὶ Ἀπομνημονεύματα

τόμος Α΄

Μεταγραφή και Επιμέλεια: Σταύρου Χ. Σταύρου

ΕΚΔΟΣΕΙΣ Φ. Σ. ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ
ΑΘΗΝΑ 2023

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ο Νικόλαος Δημ. Λεβίδης γόνος αριστοκρατικής οικογένειας, έτυχε επιμελούς μορφώσεως και επισημαίνει ότι οι νέοι της γενιάς του ήσαν ενθουσιώδεις υποστηρικτές των νέων Ιδεών και γι' αυτό οργάνωσαν Συλλόγους, οι οποίοι αποτελούσαν μεγάλη εθνική, κοινωνική και πολιτική δύναμη. Ήδη από το 1868 εξελέγη μέλος του Φιλολογικού Συλλόγου Παρνασσός, που είχε ιδρυθεί 3 έτη ενωρίτερον, ενώ διετέλεσε και Πρόεδρός του, το 1872, οπότε υποστήριξε ένθερμα τη σύσταση Σχολών Απόρων Παιδών, στην οποία δίδασκε δωρεάν μαθήματα «περί των καθηκόντων και των δικαιωμάτων των πολιτών». Οι συχνές αγορεύσεις του για τα δικαιώματα των πολιτών στον Παρνασσό του εξασφάλισαν σταθερές φιλίες και μεγάλο ακροατήριο, αναδεικνύοντας τις αρετές του, πού οδήγησαν στην ενασχόλησή του με την πολιτική και την ίδρυση ιδίου πολιτικού κόμματος.

Η ευθύτητά του, η ρητορική του δεινότητα και το σθένος με το οποίο υπεράσπιζε τις ιδέες του προκαλούσε αυτονόητες αντιδράσεις των κοτζαμπασίδικης νοοτροπίας πολιτικών κύκλων. Πολλάκις, εστηλίτευε δριμύτατα τις παρεμβάσεις του Βασιλέως Γεωργίου Α', αρχής γενομένης από την 1η Δεκεμβρίου 1875, οπότε, σε πολυπληθέστατο ακροατήριο στον ΠΑΡΝΑΣΣΟ, κατήγγειλε τον Γεώργιο Γ' της Αγγλίας ως αρχηγό φατρίας με προφανή αλληγορία για τα τεκταινόμενα στην Ελλάδα. Την ίδια εποχή στρέφεται κατά του Χαρίλαου Τρικούπη ως πολιτευτή, και από το 1877 δικηγορεί συνεχώς, παραιτηθείς από τη θέση του υπαλλήλου της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος.

Το 1878 γράφει πύρινα άρθρα κατά της εξωτερικής πολιτικής του Κουμουνδούρου, ενώ αγόρευε στα δικαστήρια υπέρ των πελατών του, πολλές φορές δωρεάν, αποκτώντας πολλές συμπάθειες.

Το 1879 - 1883 εξελέγη τρίτος, μεταξύ 72 υποψηφίων, δημοτικός σύμβουλος. Άοκνα εργαζόμενος και δημηγορών δεν έπαυσε να δημοσιεύει στις εφημερίδες τους λόγους του. Το 1879, στις εκλογές που διεξήγαγε ο Κουμουνδούρος, ο Λεβίδης εξελέγη βουλευτής, παρά τον σφοδρό πόλεμο των Τρικουπικών.

Έκτοτε, αδιαλείπτως εκλεγόταν, γιατί, αγωνιζόμενος κατά της ευνοιοκρατίας, που έφθειρε τον δημόσιο βίο, και κατά της ανάμιξης του βασιλιά και των πριγκήπων, και συνεχώς δημηγορών υπέρ των κοινωνικών και εθνικών δικαίων, κέρδιζε χιλιάδες υποστηρικτών, οι οποίοι έβλεπαν στο πρόσωπό του έναν ενθουσιώδη, έντιμο, αδέκαστο και ανένδοτο πολιτικό άνδρα. Στηλίτευε επανειλημμένα τις επεμβάσεις της αστυνομίας κατά των πολιτών, χαρακτηρίζοντας τον αρχηγό της Μπαϊρακτάρη, «εξωλέστατον όργανον της τυραννόφρονος βασιλείας». Ο ίδιος δηλώνει το 1893 λάτρης των φιλελευθέρων πολιτευμάτων με την πρόσθετη σκέψη ότι καμία μετρημένη Δημοκρατία δεν έφερε τον όλεθρο, ενώ αντίθετα πολλές Μοναρχίες καταπόντισαν έθνη και λαούς.

Το 1895 στην κυβέρνηση Θ. Δηλιγιάννη διορίζεται Υπουργός Ναυτικών. Η διαπίστωση του ότι η κατάσταση στο ναυτικό είναι άθλια, τον υποχρέωσε να ετοιμάσει κανονισμό εκσυγχρονισμού του Ναυτικού, στον οποίο έφερε αντιρρήσεις ο Βασιλόπαις Γεώργιος. Έδειξε, όμως, μοναδική στα ελληνικά κοινοβουλευτικά χρονικά αποφασιστικότητα, όταν αντιμετώπισε τις προκλήσεις των Τούρκων, που αμφισβητούσαν τα ελληνικά χωρικά ύδατα.

Ο Α' τόμος των Απομνημονευμάτων του εξαιρετικού αυτού πολιτικού άνδρα διαφωτίζει πολλές πτυχές του δημόσιου βίου του 19ου αιώνα και αποτελεί σημαντικό ιστορικό τεκμήριο. Επιθυμώ να ευχαριστήσω τον πάντα πρόθυμο να συμβάλει στην ανάδειξη των αρχείων, φιλόλογο και λογοτέχνη Σταύρο Σταύρου για την προσφορά του να μεταγράψει αφιλοκερδώς όλο το Αρχείο Λεβίδη, για να υλοποιηθεί έτσι η υποχρέωση του Παρνασσού προς το διακεκριμένο αυτό μέλος και πρώην Πρόεδρό μας.

Βασίλειος Α. Κωνσταντινόπουλος
Καθηγητής Πανεπιστημίου
Πρόεδρος του Φ. Σ. Παρνασσός